

Parshas Ma'asei: Living and Traveling With Hashem

(1) עבודת ישראל (פרשת מסעי)

וכבר הקדים לנו אדומו"ר ז"ל הנ"ל רמז בפסוק (איכה א, ג) כל רודפיה השיגוה בין המצרים, דהיינו כל מי שרודף להמליך את הבורא יוכל להשיג יותר דוקא בימים אלו בין המצרים. למשל כי כשהשר יושב בביתו אז אימתו מוטלת אשר לא כל איש ואיש יכול לבא פנימה, מה שאין כן אם השר עובר בשוקים וברחובות חוץ לפלטרין שלו אז הוא קרוב לכל קוראיו ויאזין שועת כל הקוראים בשמו. וכך הנמשל לדעת כי בזמן הזה כי כצפור נודדת מקנה וגו' (משלי כז, ח), לכן הרשות נתונה לכל אדם להתקרב אל מלכו של עולם והוא עונה אליהם עכ"ל:

(2) תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף נח/א

ההוא גברא דשמעה לדביתהו דקא אמרה לברתה אמאי לא צניעת באיסורא הך איתתא עשרה בני אית לה ולית לי מאבוך אלא חד כי שכיב אמר להו כל נכסי לחד ברא לא ידעי להי מינייהו אתו לקמיה דרבי בנאה אמר להו זילו חבוטו קברא דאבוכוך עד דקאי ומגלי לכו להי מינייכו שבקא אזלו כולהו ההוא דבריה הוה לא אזל אמר להו כולהו נכסי דהאי.

(3) רשב"ם בבא בתרא דף נח/א

לחד ברא - לאחד מבני אותו שיבררו בית דין:
חבוטו - הכו הכאות על קברו ולנסותן נתכוין שאותן שהן ממזרים הן עזי פנים וילכו לחבוט:
אמר להו כולהו נכסי דהאי - שלא רצה לחבוט על קברו של אביו שזה הוא הצנוע שבכם ומסתברא דלזה אהב יותר ויפה דן רבי בנאה דלא שייך הכא אלא שודא דדייני והיינו שודא שלא רצה לחבוט והכי נמי אמרינן גבי ההוא דאמר נכסי לטוביה כו' (כתובות דף פה):

(4) דגל מחנה אפרים פרשת מסעי

"ויכתוב משה את מוצאייהם למסעיהם ואלה מסעיהם למוצאייהם" (לג, ב). רבו בזה הספיקות א) בראשונה נאמר מוצאייהם למסעיהם ואחר כך נאמר בהיפוך, ב) ויכתוב משה וגו' נאמר על פי ה' ואחר כך לא נאמר על פי ה', אך דע ששמעתי בשם אא"ז זללה"ה כי כל המסעות היו מ"ב והם אצל כל אדם מיום הולדו עד שובו אל עולמו, ולהבין זה כי מיום הלידה והוצאתו מרחם אמו הוא בחינת יציאת מצרים כנודע ואחר כך נוסע ממסע למסע עד בואו לארץ החיים העליונה... ובדאי נכתבו המסעות בתורה להורות הדרך הישר לאיש הישראלי לידע הדרך אשר ילך בו כל ימי חייו ליסע ממסע למסע וידוע שכל המסעות הם בחינת קדושים וטהורים... אך הם כאשר באו מקומות הללו נשתנה הדבר על ידי מעשיהם ונהפך להם ללא טובה רחמנא ליצלן... והוא שאמר הכתוב "אלה מסעי בני ישראל... ויכתוב משה את מוצאייהם למסעיהם על פי ה'" פירוש משה כתב בתורה המסעות איך הם עומדים ברומו של עולם מתחילת יציאת האדם מרחם אמו עד בואו לארץ החיים העליונה כדי שידע האדם הדרך אשר ילך בה על פי ה' ואלה מסעיהם למוצאייהם היינו האיך שינו אותם במעשיהם ללא טובים ולכך לא נאמר כאן על פי ה' והבן זה, וה' יורנו בדרך הישר והאמת לפניו אמן.

(5) ספר ירמיה פרק ב

(יא) הַהִימִיר גֹּי אֱלֹהִים וְהִמָּה לֹא אֱלֹהִים וְעַמִּי הַמִּיר כְּבוֹדוֹ בְּלוֹא יוֹעִיל:

(6) כוכב מיעקב מאת הרב יעקב קראנץ מדובנא

חתן צעיר לימים היה סמוך על שולחן חותנו שנים אחדות לימים אמר לו חותנו, כי הגיע הזמן שיצא לעבוד ולפרנס את עצמו בכבוד. נתן לו חותנו סכום כסף מכובד במזומן, ושלחו ליריד בעיר לייפציג כדי שיקנה שם סחורה בזול, וישוב לעירו כדי למוכרה בריווח.

החתן הצעיר היה בטלן וביש מזל. נסע ליריד, וחזר עם מספר קרונוט רכבת מלאות בקיסמים לשיניים. כשהביא את סחורתו לחתנו, קידמו הלה בקול זוועה "שלומיאל שכמותך"! סחורה זו לא תימכר במשך שנים רבות! מי יקנה כל כך הרבה קיסמים לשיניים??? בליט ברירה החזיר את חתנו ביש המזל להיות סמוך על שולחנו, ואת הסחורה שאין לה קונים איחסן בתוך מחסניו.

לאחר שעברו שנים מספר, אמר החותן לנפשו, מה יהיה בסופו של חתני?, כלום לצמיתות יהיה סמוך על שולחני?, חזר וקרא לחתנו, ונתן לו שוב סכום כסף גדול במזומן ושלחו ליריד. אך הפעם הזהירו לבל יקנה סחורה שאין לה ביקוש. שמע החתן ונסע שוב ליריד. הימים היו ערב הימים הנוראים, נמלך החתן בלבו וקנה מטען של שופרות, בסברו כי זהו מצרך חיוני לימים אלו וכך ירויח ריווח נאה. כשהביא את סחורתו לחתנו, לא ידע הלה את נפשו מרוב כעס, "בטלן שכמותך"! הלא השופרות שקנית יספיקו אפילו לשופרו של משיח! מי צריך כל כך הרבה שופרות?. באין ברירה החזיר את חתנו להיות סמוך על שולחנו, ואת המטען העצום של השופרות שם במחסנים ליד המטען של הקיסמים. לימים נמלך החותן בדעתו, מה יעלה בסופם של מטעני הסחורה? מיד שלח וקרא אליו מתווך סחורות מוכשר, והציע לו למכור את מטען הקיסמים בכל סחורה שהיא, ובלבד שמטען קיסמים אלו יצא ממחסניו. בו בזמן פנה למתווך נוסף, והציע ל למכור לו את מטען שופרות שאצלו או להמירו לכל סחורה שהיא, ובלבד שיתפטר ממטען השופרות. לא יצאו ימים רבים, עד שקיבל החותן שני פקסים משני המתווכים. הראשון הודיע בשמחה כי הצליח להחליף את הקיסמים ב...שופרות, והשני הודיעו בשמחה כי הצליח להחליף את השופרות ב...קיסמים. כיון שראה החותן כי זו פעם שלישית שהוא נכשל במסחר זה, החליט לוותר ולעבור לסדר היום. אך הפעם, נטפל אליו חתנו הבטלן וסנט בו, "הלא חותני הוא סוחר ותיק ומנוסה, ונפל בעיסקה זו, ומדוע כשאני קניתי סחורה זו כעסת עלי וטענת כי בטלן אנוכי?". "שוטה שכמותך"! השיב לו חתנו, הן בידי היו שני מטענים של סחורה שאיננה עוברת לסוחר, ומה היה לי לצפות ליותר? אך לך' הרי הבאתי כסף מזומן עובר לסוחר, ובבטלנותך בזבזת זאת על סחורה שאין לה שום ביקוש!

כיוצא בזה טוען הנביא ירמיה לעם ישראל "ההמיר גוי אלוהים והמה לא אלוהים". הגויים, גם אם יחליפו את אלוהיהם באלוהים אחרים, אין בכך שום פסול, שהרי הם מחליפים הבל בהבל, סחורה שאין לה ערך בדומה לה, אך, "עמי המיר כבודו בלא יועיל", עם ישראל שיש להם אלוהים, אלוהי אברהם יצחק ויעקב, והמירום באלילים של כסף וזהב עץ ואבן, הרי זה כמחליף מזומן בסחורת הבל, על זה באה התוכחה של הנביא ירמיה.